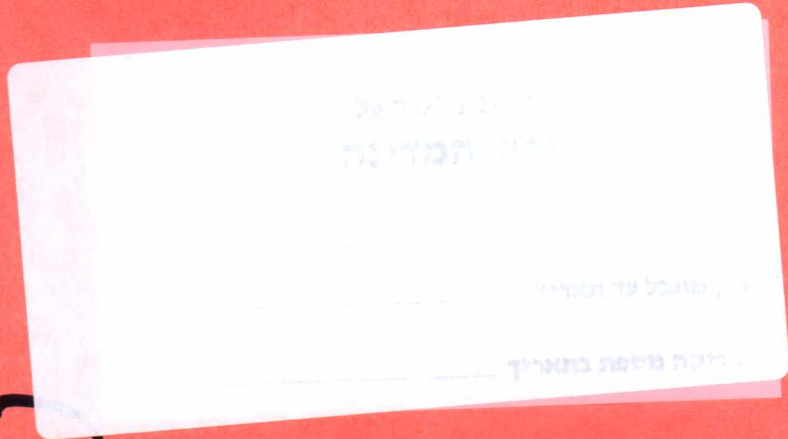

9/14

3

10

מדינת ישראל

משרד

מס' תיק 15

7054/15

תאריך קבלה -

הגשת בקשה לקיום אבטח.

22.10.1975 - 10.8.1975

שם תיק: קרית ארבע.

מזהה פנימי: 7054/15-א

מזהה פריט: R0002w41

כתובת: 3-312-5-8-5

תאריך הדפסה: 04/04/2022

מחלקה

מס' תיק מקורי

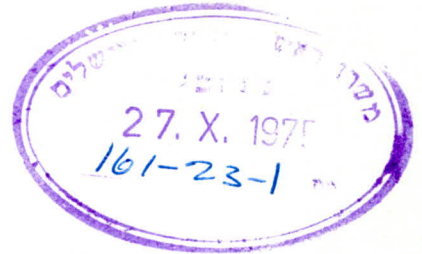
15

לשכת שר הבטחון

הקריה, י בחשון תשלי"ו
22 באוקטובר 1975

שמור

11694 /ק

161-

צוה
ממ
ול

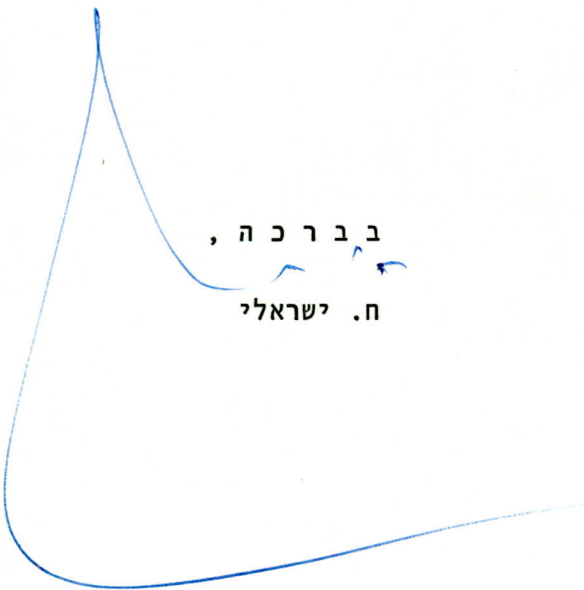
אלי מזרחי, לשכת ראש הממשלה

מ-ו.ט

בתשובה למכתבך מיום 1.9.75 - מצי"ב הערות

מתאם הפעולות בשטחים בענין קרית ארבע.

לידיעה.

ב ב ר כ ה ,

ח . ישראל

לוט:1

צפ/

הד.ט.י.ס. אישור

מדינת ישראל

ש.ה.ת. 5735

1

משרד הבטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

אשר על ידי מ.ש.ל.ן
התאם

תאריך: חשון תשל"ה
75 אוק' 9
מספר: גמ-2 (45) 5494

2302
מחירים ישראלי
20.10.75

הנדון: קרית ארבע

מכתב: ק/10078 מ-4 ספט' 75
ק/10181 מ-9 ספט' 75

1. להלן הערותי לתזכיר תושבי קרית ארבע המצורף למכתבך שבסמוכין.

א. השטח הסגור ותפיסתו

- בשנת 1970 בסגר בצו סגירה מטעם מפקד יו"ש שטח בגודל של כ-3000 דונם מצפון מזרח לחברון. השטח שבסגר נועד להקמתה של קרית ארבע. בתחום הדרומי של השטח הסגור הוצא צו תפיסה לגבי כ-400 דונם - בו הוקם מחנה צבאי והוחל בבניית מבני המגורים ואזור תעשייה.
- בשנת 1971 הוצא צו תפיסה על שטח של 162 דונם בדרום מערב השטח הסגור והכולל בתוכו את גבעת הג' עברה. בפועל מומשה תפיסה של כ-10 דונם בלבד. עוד בשנת 1971 הוחלט שלא לממש התפיסה, לגבי יתר שטח הג' עברה, משני טעמים: רובו בטוע בכרמים פוריים ושייך לחמולת ג' עברי. להלן הנתונים לגבי שטח זה:

דונם מטעים וכרם.	102
דונם פלחה	42,500
דונם הררי לא מעובד.	17,500
דונם שטח תפוס גבעת ג' עברה	162 סה"כ

28 בעלים, מתוכם 1 בפקד.
4 בתים, ב-3 מתגוררים, 1 ריק - טרם הושלם.

2/..

מדינת ישראל

משרד הבטחון

לשכת מתאם הפעולה בשטחים

- 2 -

תאריך:

מספר:

3. בשנת 1973 הוצא צו תפיסה בוסף לגבי שטח של כ-200 דונם לצורך הרחבת האזור התעשייתי של קרית ארבע בדרום מזרח השטח הסגור ומחוצה לו, על הדרך לבני נעים.

ב. בניה בקרית ארבע

לפי נתוני משרד השכון הסתיימה בנייתן של 350 דירות: 600 יחידות בוספות נמצאות בשלבים שונים של בניה. בסה"כ מתכוון המשרד לבנות בשטח המחנה הצבאי 550 יחידות דיור אשר יחלו בתשתית עבודה בשנת 1976. כמו כן תוקמנה בשנת 1976 300 יח' דיור בתחום התפיסה הנוכחי של הקדיה. הושלמה בבית האזור התעשייתי בתחום הקריה ועתה בונים מבני תעשייה, בשטח שנתפס לצורך זה בשנת 1973. בשטח שנתפס בפועל בגבעת הג' עברה הוקמו מבנה ליחידת משמר הגבול ותחנת טרספורמטורים.

ג. בניה בלתי חוקית בשטח הסגור

מאז סגירת השטח בשנת 1970 נבנו בשטח הסגור 20 מבנים. בסוף שנת 1973 הוצא צו האוסר על בניה בתחום השטח הסגור אשר בחלקו היה כלול בתחום השפוט של עיריית חברון. רובם של הבתים הנ"ל נבנו עפ"י רשיונות בניה שהוצאו ע"י עיריית חברון בטרם הובא הצו הנ"ל לידיעתה. מפקדת יו"ש מנתה פקח מיוחד לפקוח על הבניה בשטח הסגור. לאחרונה הוחל בבניה ללא רשיון של שני מבנים, זו הופסקה והבונים הועמדו לדין.

ד. המשך תכנון ובניה של קרית ארבע

1. תכנון הבניה של הקדיה וביצועה הן כידוע, באחריותו של משרד השכון. לא אתיחס, על כן, להערות לגבי התכנון, המצויות בתזכיר.
2. הפתוח של הקדיה צריך להמשך צפונה ומזרחה בתחום השטח הסגור, כאשר בשלב ראשון יהיה צורך לתפוש השטח הטרשי שבצפונה (גבעת חרסיבה). על מנת להמנע מתפישה של שטחים בטועים בכרמים יהיה מקום להרחיב השטח הסגור מזרחה ולכלול בו גבעת טרשים אשר תחבר השטח הבנוי הקיים עם גבעת חרסיבה.

מדינת ישראל

משרד ה בטחון
לשכת מתאם הפעולה בשטחים

- 3 -

תאריך:

מספר:

בקשתי ממפקד יו"ש להגיש לי הנתונים לצורך בצוע התפישה של גבעת חרסינה והרחבת הסגירה מזרחה כאמור לעיל כדי להביאן לאשור כמקובל. מאידך אינני רואה מקום לממש התפישה בגבעת הג' עברה בגין השיקולים דלעיל וכן בגלל היותה צמודה לשטח הבנוי של העיר חברון.

3. יש מקום לדון ולסכם בהקדם המשך הפתוח של הקריה על פי תכניות משרד השכון לשנים 1977 - 1980.

4. לבסוף הערה לענין שברוח: יש לדחות ~~ההחלטות~~ הטרמינולוגיה ה"פוגרומיסטית" בה משתמשים כותבי התזכיר.

ב ב ר / כ ה ,

רפאל ורדי , אלוף

רו/בא

ירושלים, כה' באלול תשל"ה
1 בספטמבר 1975

161-23-1

ד ת ו ר
ע"י בלדר

אל: מנהל לשכת שר הבטחון

חיים היקר,

אודה לך אם תעביר אלי חוות דעת שר
הבטחון על תוכן המכתב הרצ"ב שקיבל ראש-
הממשלה מקבוצת חושבים מקריית ארבע.

ב ב ר כ ה,

אלי מזרחי
מנהל לשכת ראש הממשלה

10.8.1975
25.8.75

קרית ארבע
חברון 10.8.1975

לכבוד
ראש הממשלה
מר יצחק רבין
משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

ראש ממשלה נכבד,

אנו, הח"מ, תושבי קרית ארבע-חברון, מתכבדים לפנות
בזה אל כב' בדחיפות בנושא עתידה של הקריה, הנתון כעת בסכנה חמורה.

ואלה פרטי הפרשה:

1. מול קרית ארבע בכוון מערב מצוי רכס ה"ג' עברה", הגובל בעיר
חברון והינו קרוב קירבה בלתי אמצעית למערת המכפלה. בראש
גבעה זו הוקם לפני שנתיים מיבנה גדול של משטרת ישראל (משמר הגבול).

רכס זה הוכרז ע"י מושל חברון - לפי החלטת שר הבטחון דאז -
כ"שטח סגור", היינו שטח המיועד לפיתוח הקריה, ובנייה ערבית
עליו נאסרה. יצויין, שהשטח כולו טרשים.

בניגוד ליתר הגבעות שמסביב לקריה, נשמר צו הסגירה בגבעת הג' עברה,
ואין כל מניעה להתחיל מיד בפיתוחה. בינוי גבעת הג' עברה משתלב
היטב עם יתר התחלות הבנייה בקריה, לשלמות שכונתית אחת, של
כ-8000 תושבים.

בכל התכניות הרשמיות היה בינוי הג' עברה נחשב כדבר המובן מאליו,
עד ששר השיכון ביקר בקריה, עמד על מיקומה של הגבעה, והטיל ווטו
על בינוייה.

לא יתכן שום נימוק להחלטה זו שנקט בה השר על דעת עצמו, אלא הנימוק
הפוליטי לעכב את התפתחות הקריה, בעיקר לצד מערב ולדוחקה למימדים
של גטו ("שכונה יהודית").

2. לעומת זאת מתכוון שר השיכון לרכז את הבנייה בשנים הבאות בשטח
המצוי כיום בתוך המיתחם המגודר של הקריה, ואשר שימש בעבר מחנה
צבאי.

דא עקא, שבניית שיכונים בשטח זה תגרום למכשלות אחדות, אשר תהיינה
בבחינת "בכיה לדורות", ללא כל תקנה:

א. ב 2-3 השנים ששר השיכון מבקש "להרוויח" ע"י התעסקות בבנייה
בתחום המצומצם הנ"ל תתמלא גבעת הג' עברה, ותתמלאנה כל יתר הגבעות
שמסביבנו בנייה ערבית צפופה, תהליך הנמצא כבר בעיצומו.

עקירתם של מאות ואולי אלפי ערבים תהיה אז כמובן בלתי אפשרית
מבחינה פוליטית ואף מבחינה כספית. במקרה זה, שר השיכון יהיה
הראשון אשר יתנגד לפינוי המוני של השכונות הערביות שתקומנה
בשנים קריטיות אלה.

כיום - הג' עברה היא, כאמור, שטח טרשי, ריק, וכן מרבית שלוש

הגבעות הנוספות אשר אנו ביקשנו מאת שר הבטחון ל"סוגרן" לצורך פיתוח הקריה, ושר השיכון מתנגד.

ב. קרית ארבע ה-4 כיום מיצבור של שיכונים, ותו לא.

אין בה פארק, פינות נופש ומנוחה, ואף אין כל תכנון כזה. בכל הקריה קיימת חנות אחת ("סופרמרקט") ותו לא.

בית כנסת מרכזי טרם נבנה וטרם אותר.

הקמתו של בית מלון או אף אכסניה נמנעת ע"י שר התיירות, שראה לנכון להחיל גם על הקריה את צו "ההקפאה". זאת, למרות שיש ביקוש רב לבית מלון אצל המבקרים הרבים בקריה, אצל חוגים דתיים המבקשים לבלות ימים ולילות במערת המכפלה ולידה, ואצל נופשים שהאקלים הצונן בקיץ יכול להיות להם מקור משיכה ממדרגה ראשונה.

שלא לדבר על קולנוע, בית קפה, בריכת שחייה ושאר אתרי בידור ו"איכות החיים".

הרבה מדובר על "מתנס" (מרכז לתרבות, נוער, ספורט) ונאמר לנו שאף נמצא התקציב לכך.

המתכננים מחפשים גם מקום לבית ספר מקיף - ואין. גם חסר המקום להקמת מרפאה, וכל יתר מוסדות ציבור.

חלק מאלה מבקש שר השיכון לדחוק לתוך שולי גדר הקריה, ובלבד שלא לחרוג מתחומי ה"גטו"; היתר לא יקומו כלל, מהעדר שטח מתאים.

כך תיהפך הקריה למקום דחוס ומכוער, תדחה משתכנים במקום לקרבים, וממילא לא יהיה עוד צורך לדאוג לגידולה ולהתרחבותה.

ד. במצב זה דרשה מינהלת קרית ארבע כי שטח המחנה הצבאי לשעבר ייוחד לפארק ולבנייה ציבורית, ורק בשוליו תתבצע התכנית "בנה ביתך" ואלו שלב הבנייה הקרוב של בתי מגורים נוספים יהיה על הג'עברה, והשליבים שלאחריו - בגבעות הסמוכות.

זה היה הרגע, בו הוטל ה"ווטו" של שר השיכון, החוסם את הדרך בפני כל צמיחה לעתיד לבוא. נוצר מבוי סתום וכעין קפאון הנמשך כבר כמחצית השנה: אין אפשרות לתכנן תכנון כולל כלשהוא, לא ניתן להחליט על מיקום מוסדות מרכזיים, הואיל ושר השיכון מעכב כל התפתחות מן הגדר החוצה - ואלו אנו, תושבי הקריה, לא נשלים עם הפיכתנו ל"שכונה" קטנה, מועדת לפוגרומים, צפופה ודחוסה ומכוערת.

כדאי לזכור שעל פי התוכניות הקיימות תגיע קרית ארבע בעוד 3-4 שנים לגודל של ערד בערך, אך זו תהיה "ערד" ללא חנויות, ללא בריכת שחיה ללא כל מוסדות צבוריים, ללא מרכזים חנוכיים, מסחריים או בידוריים ראויים לשמם. כבר כיום הספריה, ה"עירייה" (מינהלת), המירפאה, לשכת העבודה ועוד ועוד, הכל ממוקם בחוף דירות פרטיות.

3. אנו משוכנעים שפנייה זו שלנו באה בשעה השתים עשרה ממש.

הן ההתפתחויות הפוליטיות והן הבנייה הערבית המתקדמת במהירות יעשו את גידולה של הקריה לקשה ביותר בטווח חודשים ולבלתי אפשרי בעוד שנים ספורות.

במצב זה לוקח על עצמו שר השיכון אחריות כבדה ביותר.

אנו טבורים גם שאין לשר השיכון, בכל הכבוד, סמכות להחליט בעצמו ולבדו בנושא כה נכבד, שיש לו השפעה מרחיקת לכת על כל עתיד ארץ יהודה, על הגנת ירושלים מדרום וכן למניעת סכנות חמורות לשפלת החוף, לדרום הארץ (כולל דימונה) ולאזור ים המלח; כולם נשלטים ע"י הר הברוק.

השנים שעברו הוכיחו שיתכן דו-קיום יהודי-ערבי בחברון, וכי פיתוחה של קרית ארבע אינו מפריע ל"שלום". אך זאת רק כאשר השלטונות פועלים בהחלטיות, על פי תכנית קבועה מראש וללא רתיעה (אמנם, תוך התחשבות מירבית, חיובית, בצורכי האוכלוסיה הקיימת). מאידך, כל אימת שנקטנו בחצאי צעדים, כאשר פעלנו בהססנות וגילינו סימני חולשה ומחלוקת פנימית - עוררנו פתנגדות, הקמנו נגדנו עתונות עויינת וגרמנו לנו נזק פוליטי כמו ידינו.

עדיין ניתן לתכנן את התפתחות הקריה בשטחים ריקים יחסית, כולם טרשים, וליצור מציאות של שתי ערים שכנות ותאומות, אחת יהודית ואחת ערבית. בעוד זמן מה נאחר את המועד.

4. על כן, בקשתנו שטוחה לפני ראש הממשלה וחברי הממשלה להואיל ולהתייחס לפנייה זו בכל הדחיפות, כדי למנוע מוקדים חדשים של מתיחות הן ישראלית-ערבית והן פנים-ישראלית.

בכבוד רב,

ד"ר. אהרן אביהו

מנכ"ל אולנה
מנכ"ל פור
הנהל אביזאר
גנר אביזאר

יהודה אולנה פלג

לאבי כהן
רחמים אביהו

אברן אולנה יפה
חנינה ופני בן קוג

נאמר
מאמר אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

אביהו אביהו

יארמיתב
שלם
יוצואלי הי"ח

אקריה סיימ
צבי ושנה בלסמני
מלוקאלס

אסגר אקולוי
כפול תלוי
קרוי תלוי
סולדני תלוי
אלס צני מל
חוק סלדיה
ימית עמי

סין צלמי
לני סני מני זקני
יוצמי סני
הצג סני

יהודית מלוי
לפני סני

לסני מלוי
לסני מלוי
לסני מלוי

קונסול

צביה סני

שלם סני
ימית מלוי

כבן יקק
שלם ארמון
יעקב זלמי

יוסף (יוסף פויה)
לפני מלוי

לסני מלוי
לסני מלוי

לפני מלוי
לפני מלוי

לפני מלוי
לפני מלוי

לפני מלוי
לפני מלוי
לפני מלוי
לפני מלוי